

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 109/21
V Lucemburku dne 22. června 2021

Rozsudek ve věci C-439/19
Latvijas Republikas Saeima (Trestné body)

Unijní právo týkající se ochrany údajů brání lotyšské právní úpravě, která orgánu pro bezpečnost silničního provozu ukládá povinnost zpřístupnit veřejnosti údaje týkající se trestných bodů uložených řidičům za dopravní přestupky

Není prokázáno, že tento systém je nezbytný pro dosažení sledovaného cíle spočívajícího ve zvýšení bezpečnosti silničního provozu

Fyzické osobě B byly uloženy za jeden či několik dopravních přestupků trestné body. Ceļu satiksmes drošības direkcija CSDD (ředitelství pro bezpečnost silničního provozu, Lotyšsko) zaznamenalo tyto trestné body do národního registru vozidel a jejich řidičů.

Podle lotyšské právní úpravy v oblasti silničního provozu¹ jsou informace o trestných bodech uložených řidičům vozidel, které se zaznamenávají do tohoto registru, veřejně přístupné a CSDD je zpřístupní každé osobě, která o to požádá, přičemž tato osoba nemusí prokázat, že má na získání těchto informací zvláštní zájem; těmito osobami mohou být i hospodářské subjekty, které o zmíněné informace žádají za účelem opakovaného použití. B měl o legalitě této právní úpravy pochybnosti, a proto podal u Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Ústavní soud, Lotyšsko) ústavní stížnost, ve které navrhoval, aby zmíněný soud přezkoumal, zda je tato právní úprava v souladu s právem na respektování soukromého života.

Ústavní soud konstatoval, že při posuzování tohoto ústavního práva musí vzít do úvahy obecné nařízení o ochraně osobních údajů (dále jen „GDPR“)². Požádal tedy Soudní dvůr, aby objasnil dosah několika ustanovení GDPR s cílem určit, zda je lotyšská právní úprava v oblasti silničního provozu slučitelná s tímto nařízením.

Velký senát Soudního dvora v rozsudku rozhodl, že **GDPR lotyšské právní úpravě brání. Konstatoval, že není prokázáno, že zpřístupňování osobních údajů týkajících se trestných bodů uložených za dopravní přestupky je nezbytné zejména s ohledem na cíl spočívající ve zvýšení bezpečnosti silničního provozu, jehož se dovolává lotyšská vláda.** Podle názoru Soudního dvora kromě toho takovou právní úpravu neodůvodňuje právo veřejnosti na přístup k úředním dokumentům, ani právo na svobodu informací.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr zaprvé rozhodl, že zpracování osobních údajů týkajících se trestných bodů představuje „zpracování osobních údajů týkajících se odsouzení v trestních věcech a trestných činů“³, ve vztahu k němuž GDPR upravuje zvýšenou ochranu z důvodu zvláštní citlivosti dotčených údajů.

V tomto rámci úvodem poznamenal, že informace týkající se trestných bodů jsou osobní údaje a jejich zpřístupnění třetím osobám ze strany CSDD představuje zpracování, které spadá do věcné

¹ Článek 14¹ odst. 2 Ceļu satiksmes likums (zákon o silničním provozu) ze dne 1. října 1997 (Latvijas Vēstnesis, 1997, č. 274/276).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (Úř. věst. 2016, L 119, s. 1; opravy Úř. věst. 2018, L 127, s. 2, a Úř. věst. 2021, L 74, s. 35).

³ Článek 10 GDPR.

působnosti GDPR. Tato působnost je totiž velmi široká a toto zpracování nespadá pod výjimky z použitelnosti tohoto nařízení.

Na toto zpracování se v této souvislosti nevztahuje výjimka týkající se nepoužití GDPR na zpracování prováděné při výkonu činností, které nespadají do oblasti působnosti práva Unie⁴. Je třeba mít za to, že jediným cílem této výjimky je vyloučit z působnosti tohoto nařízení zpracování osobních údajů prováděné státními orgány v rámci činnosti, která má chránit národní bezpečnost, nebo činnosti, kterou lze zařadit do téže kategorie. Mezi tyto činnosti spadají zejména činnosti, jejichž cílem je chránit základní funkce státu a hlavní zájmy společnosti. Činnosti související s bezpečností silničního provozu však tento cíl nesledují, a do kategorie činností, jejichž cílem je ochrana národní bezpečnosti, je tudíž nelze zařadit.

Zpřístupnění osobních údajů týkajících se trestných bodů není ani zpracováním, na které by se vztahovala výjimka, podle níž se GDPR nepoužije na zpracování osobních údajů prováděné příslušnými orgány v trestních věcech⁵. Soudní dvůr totiž konstatoval, že CSDD nelze při zmíněném zpřístupňování považovat za takový „příslušný orgán“⁶.

Za účelem určení, zda přístup k takovým osobním údajům týkajícím se dopravních přestupků, jako jsou trestné body, představuje zpracování osobních údajů týkajících se „trestných činů“⁷, které požívají zvýšené ochrany, Soudní dvůr zejména na základě historie vzniku GDPR konstatoval, že tento pojem odkazuje výlučně na protiprávní činy označené za trestné. Skutečnost, že dopravní přestupky jsou v rámci lotyšského právního systému kvalifikovány jako správní delikty, není při posuzování toho, zda tyto přestupky spadají pod pojem „trestný čin“, rozhodující, jelikož jde o autonomní pojem unijního práva, který musí být v celé Unii vykládán autonomním a jednotným způsobem. Poté, co Soudní dvůr připomněl tři kritéria, jež jsou relevantní při posuzování trestní povahy protiprávního jednání, a sice právní kvalifikace protiprávního jednání ve vnitrostátním právu, povaha protiprávního jednání a stupeň přísnosti hrozící sankce, rozhodl, že **dotčené dopravní přestupky spadají pod pojem „trestný čin“ ve smyslu GDPR**. Pokud jde o první dvě kritéria, Soudní dvůr konstatoval, že i když protiprávní jednání ve vnitrostátním právu nejsou kvalifikována jako „trestná“, může taková povaha vyplývat z povahy protiprávního jednání, a zejména z represivního účelu sankce, kterou lze za protiprávní jednání uložit. V projednávané věci přitom připsání trestných bodů za dopravní přestupky, stejně jako další sankce, které mohou být za jejich spáchání uloženy, sledují mimo jiné i takový represivní účel. Pokud jde o třetí kritérium, Soudní dvůr poznamenal, že k připsání trestných bodů vedou pouze dopravní přestupky určité závažnosti, a že tedy tyto přestupky mohou vést k uložení sankcí o určité přísnosti. Připsání takových bodů nadto zpravidla doplňuje uloženou sankci a kumulace těchto bodů má právní důsledky, které mohou spočívat dokonce v zákazu řízení.

Soudní dvůr zadruhé rozhodl, že **GDPR brání lotyšské právní úpravě, která CSDD ukládá povinnost zpřístupnit veřejnosti údaje týkající se trestných bodů uložených řidičům vozidel za dopravní přestupky, přičemž osoba žádající o přístup nemusí prokázat, že má na získání uvedených údajů zvláštní zájem**.

Soudní dvůr v tomto kontextu zdůraznil, že cíl spočívající ve zvýšení bezpečnosti silničního provozu, který sleduje lotyšská právní úprava, je cílem obecného zájmu uznávaným Unií, a členské státy tudíž mohou kvalifikovat bezpečnost silničního provozu jako „úkol prováděný ve veřejném zájmu“⁸. Není ovšem prokázáno, že lotyšský systém zpřístupňování osobních údajů týkajících se trestných bodů je pro dosažení sledovaného cíle nezbytný. Lotyšský zákonodárce má totiž k dispozici celou řadu prostředků, které mu umožňují dosáhnout tohoto cíle

⁴ Článek 2 odst. 2 písm. a) GDPR.

⁵ Článek 2 odst. 2 písm. d) GDPR.

⁶ Článek 3 odst. 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. 2016, L 119, s. 89).

⁷ Článek 10 GDPR.

⁸ Podle čl. 6 odst. 1 písm. e) GDPR je zpracování osobních údajů zákonné, pokud je „nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu [...]“.

jinými způsoby, které méně zasahují do základních práv subjektů údajů. Dále je třeba zohlednit citlivost údajů týkajících se trestných bodů a skutečnost, že jejich zpřístupňování veřejnosti může představovat závažný zásah do práv na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů, jelikož může vyvolat nesouhlas společnosti a vést ke stigmatizaci subjektu údajů.

Soudní dvůr měl kromě toho za to, že s ohledem **na citlivost těchto údajů a závažnost tohoto zásahu do obou těchto základních práv mají tato práva přednost před zájmem veřejnosti na přístupu k takovým úředním dokumentům**, jako je národní registr vozidel a jejich řidičů, i před právem na svobodu informací.

Ze stejných důvodů Soudní dvůr zatřetí rozhodl, že **GDPR brání lotyšské právní úpravě i v tom rozsahu, v němž tato úprava umožňuje CSDD zpřístupnit údaje týkající se trestných bodů uložených řidičům vozidel za dopravní přestupky hospodářským subjektům, aby je tyto subjekty mohly opakovaně použít a zpřístupnit veřejnosti.**

A konečně začtvrté Soudní dvůr upřesnil, že zásada přednosti unijního práva brání tomu, aby předkládající soud, u něhož je podána stížnost proti lotyšské právní úpravě, kterou Soudní dvůr kvalifikoval jako neslučitelnou s unijním právem, rozhodl, že právní účinky této právní úpravy zůstanou zachovány až do dne vyhlášení konečného rozsudku předkládajícího soudu.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki 📞 (+352) 4303 5499